

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Prima Duo Sæcula Complectens

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1758

VD18 13322648

§. 37. Ejus Pædagogus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66002](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-66002)

Sæculum II. tia: Exhortatio ad Gentiles, Pædagogus,
 A.C. 194. Stromata, & parvus tractatus: quis est
 dives, qui salvabitur; Exhortatio ad Gen-
 Clem. Alex. tiles hinc ostendit Religionis Christianæ
 Pædag. II. excellentiam, quæ in ratione, & virtute
 c. 10. & III. c. 8. Cassiod. consistit, inde Idololatriæ abjectionem;
 præfat. inst. ejus detegit originem, fabularum falsi-
 div. Lett. tatem, & pudendam, quæ sub Gentilium
 Mysteriis profanis latebat, turpitudinem,
 eaque membratim explicat. Gravissimum
 conversionis Paganorum impedimentum
 erat illa objectio, nempe omnium Gen-
 tium Deos colentium mos, hanc obje-
 ctiōnem Clemens diluit, & tandem in
 forti charitate Gentiles, ut in JESUM
 Christum credant, & Legem ejus ample-
 ciantur, invitat. Hæc oratio textibus
 Poetarum referta est, quos Clemens ideo
 accumulasse videtur, ut non solum pro-
 priis eorum scriptoribus convinceret, sed
 etiam dictis, & scriptis, quibus ipsi fami-
 liariter assuevissent, alliceret. Hoc opus
 singulari elegantia concinnatum est.

§. XXXVII.

Clementis Alexandrini Pædagogus.

Pædagogus, est totius Philosophiæ mo-
 ralis Christianæ compendium, in
 usum Catechumenorum potissimum con-
 scriptum, horum enim instructio Clemen-
 Strom. 1. 6. ti incumbebat. Hujus scripti finis est,
 p. 616. Catechumenorum passiones sopire, pra-
 vos

vos habitus eradicare, & sic ad recipien- Sæculum II.
 dam Doctrinam Ecclesiæ præparare. In A. C. 194.
 tres libros dividitur; in primo Auctor
 aperit, quid sub Nomine sui Pædagogi
 intelligat; alia Græcorum erat, quam
 nostra hujus nominis Idea, & multo no-
 biliar; Pædagogum enim virum dice-
 bant, qui cujusdam pueri juventuti præ-
 positus, ejus esset individuus comes, vitæ
 rationem, moresque formaret, & in omni-
 bus arduis regeret. Ille autem Pædago- Lib. I. c. 7.
 gus, quem Clemens, dum hunc librum
 scriberet, in mente habuit, nemo alias est,
 quam JESUS Christus, Verbum incarna-
 tum, suprema Ratio. Ab hujus Pæda-
 gogi præceptis dum homines per inobe-
 dientiam recesserunt, in vitia, & Idolo-
 latram lapsi sunt. Ut in viam salutis c. ult.
 reduceret, Deus Verbo suo instruit. Di- c. 3.
 vinus hic Pædagogus peccata remittit,
 quia est Deus, & suis instructionibus,
 sensibiliter propositis, nos a peccatis præ-
 servat, tanquam homo. Utriusque se- c. 4.
 xus Doctor est, & utrique sexui similia
 præcepta tradit; omnes suos Discipulos c. 5.
 ad beatam infantiam reducit; est autem c. 6.
 hæc infantia status hominis perfectissi- c. 7.
 mus. Israelitas timore rexit; nunc a c. 8. 9. 10.
 tempore incarnationis suæ novum popu- II. 12.
 lum amore gubernat, idem ipse Deus,
 dum punit, & dum parcit ex æquo bo-
 nus. Id auctor fusius demonstrat hære-
c. 11. 12.
 Tt 5 tiorum

Sæculum II.
A. C. 194.

c. ult.

ticorum causa, Deum antiqui Testamenti rejicientium. Concludit librum primum, dum ostendit, vitam Christianam consistere in fide, quæ sit submissio intellectus erga Divinam Rationem, rursusque in virtutum exercitio, & executione mandatorum, quibus non solum anima, sed & corpus subsit.

Lib. II. c. I. Libro secundo morum Regulas specialiter tradit; vult, ut alimenta sumantur cum mensura, non voluptatis, sed necessitatis causa, quo corporis sanitas, & vi-

p. 148. edit. res conserventur; sint cibi simplices;

1641.

p. 152. esum piscium magis Christiano congruerre putat, quam carnium, eorumque omnium, quæ cruda comedи possunt, quam quæ igne parari debent. Unam

p. 158. de die refectionem, aut ad summum duas, id est, buccellam panis mane sine potu, & refectionem vespere sufficere credit. Quod potum attinet, contra

p. 141. Encratistas probat, vini usum licitum esse, quod IESU Christi ipsius exemplo confirmat; sed vult, ut modice bibatur, & tantum ad vesperam, immo, nec mul-

p. 144. c. 3. tum aquæ. Juvenes vino abstineant. Illorum abusum, qui Agapen in lauta convivia convertebant, reprehendit. S.

Pauli præcepta sequens, immolatorum carnibus vesci prohibet, nihilominus permittit invitatos Christianos cum infi-

delibus manducare, tuncque ait, qualitatem

tatem certam ciborum nec vitandam, Sæculum II.
 nec requirendam. Apparatum dome- A.C. 194.
 sticum, vasa, pecunias, & quidquid lu-
 xum spirat, damnat. Instrumenta Musi-
 ca, profanos cantus in conviviis, exce-
 ptis canticis spiritualibus, reprobatur. Ri-
 sus sit rarus, modestus, non effusus. Dis-
 cursus minus honesti absint; multa præ-
 terea honestatis in humanæ vitæ com-
 mercio, & politæ conversationis præcepta
 tradit. Christianos floribus coronari,
 suffitu, aut oleo odorato uti non patitur,
 casu excepto, quo infirmitas corporis
 harum unctionum medicina indigeat.

Modum etiam noctem tanfigendi præ-
 scribit: *Post refectionem Deum lauda-
 bimus propter bona omnia, quæ accepimus,
 & diem ultimam, qua viximus; tum dor-
 miemus in lectis nec pretiosis, nec mollibus;
 parum dormiemus, ut diutius vivamus,
 tempus enim, quo dormitur, perditum est.
 Sæpius de nocte surgetur ad orationem.
 Tempus somni arctius quam noctis erit,
 surgentque viri ad studia, & laborem,
 fæminæ ad filandum. De die nunquam
 dormiendum. Hoc præceptum notari
 dignum est pro hominibus in Ægypto,
 regione valde calida, viventibus. Quia
 Ægyptiorum mores immaniter erant
 corrupti, materiam de castitate solide
 tractat, & argumentis e sana Philosophia
 depromptis evincit, quantum genus omne
 impu-*

c. 5.
 c. 6.
 c. 7.
 c. 8.

c. 9.

p. 185.

c. 10.

Sæculum II. impuritatis rationi aduersetur; solum,
A. C. 194. & unicum duorum sexuum conjunctio-
niis finem, esse productionem creatura-
rum rationabilium, & sua natura immor-
talium.

p. 188.

p. 193.

p. 192.

p. 195.

c. 10. p. 197.

Hominem in eo specialius esse
Dei imaginem, quod ad productionem
hominis cum Deo concurrat; igitur ho-
mini vel matrimonium esse eligendum,
vel continentiam perfectam. Cum au-
tem deliberare soleamus, an expedit
uxorem ducere, etiam illorum senten-
tiam esse eliminandam, quos dicere non
pudeat, commercium cum fæminis ho-
mini æque necessarium esse, ac eibum
capere, ideoque hunc usum omnibus
debere esse communem. (*) Injustum
est, inquit: solam voluptatem in matri-
monio quærere, cuius usus ratione, &
honestate limitari debet, & qui, quamvis
sit legitimus, nunquam tamen definit esse
periculosus. Semper ad Dei præsentiam
respiciendum, cuius oculi spississimas
tenebras penetrant, & honor habendus
corporibus nostris, quæ sunt templa
Dei.

Cum Corporis ornatus ad dissolutio-
nem tendat, tractat deinde de Christia-
norum vestimentis. Vult, ut vestitus
sit simplex, & necessitati accommodatus,
nun-

(*) En! aphorisinus Lutheri ante quatuorde-
cim Sæcula a Clemente Alexandrino damnatus!

nunquam vestis pretium merito hominis, Sæculum II.
 quem contegit, majus sit. Vests sint A. C. 194.
 albæ, nec coloratæ, nec tantæ longitu-
 dinis, ut terram verrant. Fæminas ali-
 quantum mollius vestiri, quam viros per-
 mittit. Vestitus albi coloris plurimum
 tam apud Græcos, quam Romanos in u-
 su erat, & vestes usque ad talos pendere
 solebant. Clementis curam ipsa calcea-
 menta non effugerunt; fæminis suadet,
 ut semper sint calceatæ propter decen-
 tiæ, viris contra, semper nudis pedibus
 incedant, nisi quando militant. Aurum
 in vestitu, & gemmas, in corpore fucum,
 aut capillos pingere damnat.

In libro tertio veram pulchritudinem
 commendat, nempe internam, & solam,
 quæ Domino nostro placere possit. *In-*
dignum est, inquit: *honestæ muliere*, *ut*
ad vanitatem ornetur, *quod multo turpius*
accidit in viro; *attamen ita ornari mu-*
lieres, *ut maritis placeant*, *non prohibet*;
 nimiam curam capillos radendi, pecten-
 di more mulierum in viris culpat, capil-
 litum vero adscititum gerere nullatenus
 patitur. In mollitiem infamem Roma-
 norum invehitur, econtra frugalitatem
 Scytharum, Germanorum, Gallorum, &
 Arabum laudat. Displacet multitudo
 mancipiorum, præprimis Evnuchorum,
 pumilonum, monstrorum, animalium,
 quæ mulieres alere amant multis impen-
 diis,

p. 201.

p. 203.

c. II.

c. 12.

p. 199.

p. 217. 223.

L. III. c. 1.

c. 2.

c. 3.

c. II. p. 245.

p. 248.

Sæculum II.
A. C. 194.

c. 4.

c. 5. 9.

c. 6. 7.

c. 10.

c. 11. p. 253.

c. 254.

c. 255.

diis, utilius in pauperes erogandis. Frequentem balneorum usum reprehendit, nisi vel sanitas, vel mundities exigat; super omnia balnea viris, mulieribusque communia condemnat.

Pergit, & probat, solum Christianum esse vere divitem, ejusque thesaurum in frugalitate consistere. Suadet exercitia corporis, in primis juventuti, & proponit viris luctam, pilam, ambulationem, at ante omnia laborem, parandis vitæ necessariis utilem, aquam puteo extrahere, ligna findere, terram fodere, mulieribus familiæ curam, & obsequia domestica.

Lusum alearum, & similes rejicit, sicut etiam otium, & omnia, quæ inde sequuntur mala, nec minus Circi, aut Theatri spectacula, omnis morum corruptionis fontes, quamvis quis solum animi relaxandi causa accederet. Ait quoque, viros, & mulieres modeste vestitos in Ecclesiam ire oportere, incessu gravi, in silentio, charitate sincera, castitate corporis, & animi, cum desiderio orandi; & fæminas debere esse velatas; in exitu ab Ecclesia mulieribus non dimittendam esse modestiam, nec sibi exemplo mulierum perversi sæculi vanos gestus, habitusque licere crederent. Sanctitatem osculi pacis inculcat. Etiam quorundam Christianorum audaciam improbat, qua per plateas notos sibi fratres

alta

alta voce salutabant, & seipsoſ infideli- Sæculum II.
bus absque ulla utilitate manifestabant. A. C. 194.

Christianis inter infideles summa pru-
dentia, & discretione vivendum. Hoc
est summarium Pædagogi, ex quo facile,
qualiter vita Christianorum in Sæculo
secundo fuerit comparata, dispici potest;
quamvis enim cūjuslibet instituti præ-
cepta non nisi perfectissima quæque pro-
ponant, nihilo minus S. Clemens Alexan-
drinus, qui maturo pollebat judicio, nun-
quam tales regulas omnibus Christianis
præscripsisset, nisi easdem in praxin posse
deduci, & etiam a multis deduci sci-
visset.

§. XXXVIII.

S. Clementis Alexandrini Stromata.

Stromata, seu tapetum structura, ideo, *Lib. IV.* 475.

ipſo Clemente interprete, ſic dicta,
quod eſſent Philosophiæ Christianæ con-
textus, in quo Auctor ſine ordine ab u-
na materia ad aliam digreditur delecta-
bili varietate. Quod eo quidem fecit *L. IV. p. 475.*
consilio, ut hæc Doctrina Christianis fie-
ret cognita, profanis autem maneret oc-
culta. In libro primo Eucharistiæ diſtri- *L. I. p. 276.*
butionem coñmemorat his verbis: *Quan-* *p. 271.*
do Eucharistiæ pro more diviſa fuit, cui-
libet de populo permittitur partem ſuam
accipere. Aitque, diligenter examinan-
dum, num quis dignus, & potens fit a-
lios